

[Subject code-2501001206040404]

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT
UNDERGRADUATE PROGRAMME IN SANSKRIT
T.Y. B.A. DEGREE COURSE (SEMESTER - VI)
SANSKRIT MINOR – 06 (VI)

Course Title: - સંસ્કૃત ગદ્ય સાહિત્ય (કથા)
દષ્ટિકૃત:-દશકુમારચરિતમ્ ઉચ્છવાસ -૬

Course Code	SAN-MINOR - 6
Course Title	સંસ્કૃત ગદ્ય સાહિત્ય (કથા)
Course Level	300
Credit	04 Credit (4*15=60 Hours)
Total Teaching Hours	60 Hours
Lecture/Week	04 Lectures per Week
Minimum Weeks/Semester	15 Weeks (Including Lectures; Examinations; Preparations; Holidays etc.)
Weightage (%)	25% * 4 = 100
Effective From	2025-26
Purpose of Course	સંસ્કૃત ગદ્ય સાહિત્યનો પરિચય કરાવવો.
Objective of Course	સંસ્કૃત ગદ્ય સાહિત્યમાં પ્રસિદ્ધ કવિ દંડીનો પરિચય અને તેમની કૃતિ દ્વારા જીવનલક્ષી મૂલ્યોની સમજ કેળવવી. પ્રાચીન અને આધુનિક સમાજ વ્યવસ્થામાં રહેલા પરિવર્તનને મૂલવી શકશે.
Course Outcomes	CO1: સંસ્કૃત અલંકાર શાસ્ત્રની દૃષ્ટિએ ગદ્ય અને પદ્યના ભિન્ન ભિન્ન સ્વરૂપોની સમજ. CO2: 'દશકુમારચરિતમ્' ગદ્યકાવ્યનો પરિચય. CO3: ગદ્ય સાહિત્ય દ્વારા બુદ્ધિસ્પર્શી ભાવનાઓની અભિવ્યક્તિની સમજ કેળવાય. CO4: ગદ્ય સાહિત્ય મૂળ પ્રકૃતિ છે, તેની સમજણ મળે. CO5: ગદ્ય કવિતાનું સાદું, સરળ, સ્થૂળ, આડંબર રહિત ગ્રામીણ અને મુક્ત સ્વરૂપ છે, તેની સમજ કેળવાય. CO6: અલંકારશાસ્ત્રીઓએ આપેલા વિશિષ્ટ પદરચના રીતિ: દ્વારા ગદ્યની શૈલી શીખશે. CO7: કથા અને આખ્યાયિકાના સ્વરૂપ સમજે. CO8: ગદ્ય સાહિત્ય પ્રત્યે રસ જાગૃત થાય. CO9: દશકુમારચરિતમ્ ની વાર્તાઓ વિદ્યાર્થીઓ માટે માર્ગદર્શક રૂપ અને ઉપદેશાત્મક સંદેશો આપે. CO10: વિદ્યાર્થીઓની વિવેચન શક્તિને ખીલવે. CO11: તેજસ્વી વિદ્યાર્થીઓ માટે વિશેષ સ્વરૂપે પ્રેરણાદાયી બની રહે. CO12: દંડીની વૈદર્ભી શૈલીમાં પ્રયુક્ત ઓજસ, પ્રસાદ અને માધુર્ય ગુણોથી પરિચિત થશે. CO13: શબ્દ રણકારપૂર્ણ છે. જેમાં દષ્ટિકૃત: પદલાલિત્યમ્ નું મહત્વ સમજશે. વક્તૃત્વ અને લેખનકલા વિકાસ પામશે. CO14: કવિના દર્શન અનુસાર વિન્ધ્યવાસિનીદેવીની લોકપ્રિયતા, ભક્તિથી

	પરિચિત થશે. CO15: કલાઓમાં નૃત્ય, સંગીત અને ચિત્રકલાનું મહત્વ જાણશે, ઉદાહરણ તરીકે ગીતમાર્ગ, ચૂર્ણપદ, પંચબિન્દુ જેવી નૃત્યભંગિમાઓ દ્વારા શાસ્ત્રીય નૃત્ય અંગે સમજ કેળવાશે CO16: ભારતીય સંસ્કૃતિ ના મહત્વપૂર્ણ અંગ - આદર્શ ગૃહસંસારના પાઠ, પાકશાસ્ત્ર પદ્ધતિ, આતિથ્યસંસ્કાર, તરણકલા, રાજનીતિ ઇત્યાદિ વિષે ઉત્તમ દૃષ્ટિ મેળવશે. CO17: વિદ્યાર્થીઓ સ્વયં ઉપદેશાત્મક કથા લખતા શીખે. CO18: પ્રાચીન અને આધુનિક સમાજ વ્યવસ્થામાં રહેલા પરિવર્તનને સમજી શકે.
--	---

Course Mapping COs with PSOs		PSO1	PSO2	PSO3	PSO4	PSO5	PSO6	PSO7	PSO8
	CO1	✓		✓		✓			✓
	CO2	✓	✓		✓		✓	✓	
	CO3			✓		✓	✓		

Bloom's Taxonomy	1. Remember; 2. Understand; 3. Application; 4. Analysis; 5. Evaluation; 6. Creation
------------------	---

SYLLABUS

Course Content	UNIT – I - ગદ્ય સાહિત્યની ઉત્પત્તિ, વિકાસ. - ગદ્ય સાહિત્યના પ્રકારો - કથા , આખ્યાયિકાનાં લક્ષણોને આધારે મૂલ્યાંકન. - દશકુમારચરિતમ્ નું સાહિત્યિક સ્વરૂપ. - દંડી -જીવન, કવન, સમય. - ગદ્યકાર અને વાર્તાકાર તરીકે દંડી, દંડીનું પદલાલિત્ય. - ભારતીય સંસ્કૃતિ ના મહત્વપૂર્ણ અંગ - આદર્શ ગૃહસંસારના પાઠ, પાકશાસ્ત્ર પદ્ધતિ, આતિથ્યસંસ્કાર, તરણકલા, રાજનીતિ વિષયક સમજ	Contact Hrs. 15
	UNIT – II દશકુમારચરિતમ્ ઉચ્છવાસ-૬	Contact Hrs. 15
	UNIT – III દશકુમારચરિતમ્ ઉચ્છવાસ-૬	Contact Hrs. 15
	UNIT – IV દશકુમારચરિતમ્ ઉચ્છવાસ-૬ ગોમિની વૃતાન્ત પર્યન્તમ્ ।	Contact Hrs. 15

REFERENCES

NOTE: (Other latest readings will be referred to as required.)

1.	પ્રશિષ્ટ સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ, અમૃત ઉપાધ્યાય, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
2.	સંસ્કૃત સાહિત્ય કા ઇતિહાસ - બલદેવ ઉપાધ્યાય ચારવમ્બા, વારાણસી
3.	દશકુમારચરિતમ્ - દણ્ડિન્ - ડૉ. નર્મદેશ્વરકુમાર ત્રિપાઠી, ભારતીય વિદ્યાસંસ્થાન, વારાણસી.
4.	દશકુમારચરિતમ્ -- દણ્ડિન્, આચાર્ય, શ્રી શેષરાજ શર્મા રેગ્મી ચૌરવમ્બા કૃષ્ણદાસ અકાદમી, વારાણસી

5.	संस्कृत साहित्य का इतिहास, आचार्य बलदेव उपाध्याय, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी
6.	संस्कृत वाङ्मयનો इतिहास, प्रि.सी.अेल.शास्त्री, भारत प्रकाशन, अमदावाड.

E-Learning	E-PG-Pathshala – Video and Written Content (UGC Sponsored Platform)
	Swayam Portal (https://Swayam.gov.in) UGC Sponsored Platform
	CEC Platform (https://cec.nic.in/cec/)
Teaching Methods	The Lecture, Blackboard, Group Discussion, Oral Presentation; Quiz, PPT, Audio-Visual Medium, and Assignment are used.
Evaluation Methods	50% CCE (Continuous and Comprehensive Evaluation) – Formative and 50% SEE (Semester End Evaluation) Summative.

